«بوزانتيون»
ارمنيجه يومیوسیاسی غزته . صاحب امتیاز ومدیر مسؤلی
بوزانت يكچيان
مطبعه واداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نمره‌لی
دائره مخصوصه‌ده در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճտ. վեցամսեայ 3½, եռամսեայ 2։ —Արտասահման 40 ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսֆ Լոքալէ։

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԹԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԷԱՆ

Ի դիմաց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔԱՆ ՓԱՐԱ — ՔԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 220 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 1897 ՅՈՒԼԻՍ 21/2 ՕԴՈՍՏ. — 4 ՐԷՊԻ ԻՒ ԷՎՎԷԼ 1315 · — 21 ԹԷՄՄՈՒԶ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 220

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Ի՞նչ յարաբերութիւն կայ վարդավառ բառին և Պայծառակերպութիւն կամ Աչլակերպութիւն բառերուն մէջ. կամ ի՞նչ առնչութիւն ընդ մէջ Յիսուսի ի Թափոր լերին Աստուածային կերպարան զգենուլու յիշատակին (որով եկեղեցական տօնախմբութիւնը կատարուեցաւ երեկ) և իբարու վրայ ջուր սրսկելու ու ազաւնի թռցուներու արարողութեան, զոր կ'կատարեն Հայերը վարդավառի կիրակին։ Եւ կամ ընդհանրապէս տօնախմբութեան յատկացեալ ըլլայ, քանի որ Յիսուսի Աչլակերպութեան յիշատակին հետ Յովհաննէս Մկրտիչ ո՛և է կապ չունի։ Գոնէ Թափոր լերան վրայ Աստուածային հրաշատեսիլքին ներկայ եղած երեք երջանիկ առաքեալներէն մին Ս. Կարապետ չէր որ կերպով մը լրաւունք ունենար յիշուելու այս մեծափառ տօնին օրը։ Բայց հարցուցէք անգէտ կամ անուս ամէն Հայերուն որ մանաւանդ դեռ իրենց տնած բնավայրին մէջ են թէ ինչ է վարդավառի տօնը, պատասխան պիտի լսէք անխորհ թէ Ս. կարապետի տօնն է, և մանաւանդ Մշոյ Ս. կարապետին։ Իսկ եթէ բուն Մշեցիի մը հարցնէք, նա պիտի տայ ձեզ միևնոյն պատասխանը, «Մըրատատուր» մակդիրն աւելցընելով Ս. կարապետ անուան վրայ իբր անբաժան անկէ։

Այս երեք զուգադիպութիւնները—ջուր սրսկել, ազաւնի թռցուցնել և Ս. կարապետին նուիրեալ նկատել այս տօնը—պատահական չեն անշուշտ, այլ վաղեմի խորամտատ աւանդութեանց հետքերն, և նախնի բարուց ընդարձոյս ցոլքերն են որք իրենց անշնջելի ազդեցութիւնը պահած ըլլալով հայ ժողովրդեան սրտին և կիներուն վրայ, Քրիստոնէութեան ոսկեզօծ ընծակը ճեղքելով դուրս կ'ցայտեն անդիմադրաբար և կ'ցոլշեն Յեսուընծադառնչի ու Համբարձման տօներուն պէս թէ Հայերը դեռ պահած են իրենց ներքին զգացմանց ծալքերուն խորը նախաքրիստոնէական ժամանակի հանդէսներու, տօներու և արարողութեանց յիշատակները, զորս ի Ս. կարապետէ Մկրտելոյն կրօնը չէ ընդած, այլ իւրացուցած է, որպէս թէ «ոչ եկի լուծանել զօրէնս այլ լնուլ» խօսքն այս կէտիս մէջ ալ կիրառութիւն ստանար։

Այո՛, Քրիստոնէութիւնը չէ ջընջած մեր նախկին սովորութիւնները ու բարքերը—գէթ ամբողջովին—այլ իր ո և է մեկ յիշատակով սրբագործելով զանոնք իրեն տեսկհականած է, որպէս Յեսուընծադառնչը Հեփեստոսի և Համբարձումը Մհերի տօներն, որոց վրայ խօսեցանք իւրաքանչիւր իր օրին։ Վարդավառի տօնն ալ ուրիշ բան չէ ուրեմն բայց եթէ Մշոյ Ս. կարապետի վանուց տեղւոյն վրայ յառաչ քան զՔրիստոնէութիւն գանուած ուրիշ սրբութեանց կամ պաշտելեաց տօներու և հանդէսներու անդրադարձումը կամ այլափոխութիւնն, ինչպէս եղաւ Յիսուսի Աչլակերպութիւնն։ Եւ բնականաբար ի յիշատակ բուն իսկ Մշոյ Ս. կարապետին է որ ուրիշ տեղերու Ս. Կարապետ վանքերու կամ եկեղեցիները տօնն ալ է Վարդավառի տօնը։ Եւ ո՛վ գիտէ դեռ ուրիշ ո՛րչափ արարողութիւններ կային որ կ'կատարուէին այդ օր մեր կրօնասէր կամ աշխարհասէր նախնիքներէն, թէպէտ իրարու վրայ ջուր նետելու և ազաւնի թռցուցնելու սովորութիւնը միայն մնացած գիտենք, որ կ'կատարուի գլխաւորաբար ի գաւառս առանց գիտցուելու թէ ինչո՛ւ։ Թէպէտ մեկնողները կան թէ ի յիշատակ Ջրհեղեղին և Նոյեան ազաւնիին սահմանուած արարողութիւնները են անոնք. բայց առանց Աստուածաշունչին ծանօթ ըլլալու ի՞նչպէս գիտէին մեր հեթանոս նախնիք այդ բաները։ Կրնա՞յ ըսուիլ թէ արդէն աւանդաբար գիտէին գեռ, մովսիսական կամ քրիստոնէական կրօնքներուն չծանօթացած։ Այլ այս առոյգ է անտարակոյս թէ ինչպէսեան լերանց բարձունքներուն վրայ ուր Ս. կարապետ կ'զանուէր պաշտուող աստուածներուն ի պատիւ կազմակերպուած հանդէսներն ու արարողութիւնները շատ աւելի հին էին քան այդ կրօնքներէ մէկին կամ միւսին մնան այդ աչխարհներու մէջ։ Կրնա՞յ ըսուիլ նաեւ թէ Հայերը պէտք չունէին Մովսէսի Հնդամատեանէն խմանալու Ջրհեղեղի դէպքն ու ազաւնին թռցնելու պատմութիւնն. իրենք անձամբ դիւրութիւն ունենալով նոյն իսկ տեղւոյն վրայ խմանալու զանոնք իբր խիստ վաղաժամանակեայ ազգ. կազմուած ոչ շատ ուշ Ջրհեղեղէն ղինի, եւ յորդուց յորդի աւանդելով իրենց յաջորդ սերունդներուն, որք այլ եւս կորուսած բուն սկզբնապատճառը, վերջերը ընդհանրաբար չարունակած ըլլային ի պատիւ այն յիշատակներու, ինչպէս հիմա կ'կարծուի թէ կ'ըլլայ ի յիշատակ Յիսուսի Պայծառակերպութեան։ Բայց ինչ ալ ըլլայ, այս ստոյգ է թէ նախնի Հայերը չատ մեծ յարգանքով կը պաշտէին իրենց աստուածներն, որք երկրաւոր բարիք սփռելու, իրենց հաւատացեալներն աչխարհօրէն երջանկացնելու զօրութիւն ունէին։ Եւ եթէ զօր. Ալնահիա կ'կոչուէր «Փառք և կենդանութիւն ազգիս Հայոց», սուտ գովեստ մը չէր որ կ'ընդունէր, զի այդ երկու բաներ անպակաս էին իր պաշտած երկիրներէն, ուր ափ մը հող անմխակ չէր մնար ըստ պատմագրաց։ Աւելի զարմանալի չէ թէ ինքն և իրեն նմաններն երախտագիտական խոր զգացում տպաւորած ըլլան զիրենք պաշտողներուն սրտերուն մէջ. այնպէս որ ի պատիւ իրենց սահմանուած հանդէսներուն նչոյլները ցոլանան մինչեւ ցայժմ 16 դարերու թանձրակոյտ խաւերէն թափանցելով։ Այլ երբ այժմ կ'տեսնենք ազաւնի մնացուցանելու և իբրեւ բաները գործածելու նորատեղծ չանքերը զանազան ազգաց մէջ, չզարմանա՞նք նախնեաց վրայ որ ազաւնի պահելու և թռցուներու յատուկ տօն մը ունէին զոր կ'կատարէին մեծամեծ հանդէս տալուն այն մանաւոր օրը զոր Վարդավառ կ'կոչենք։ Անշուշտ անխմաստ տեղ չէ որ Վարդավառ սերունն բառն ստեղծուած և այդ տօնին նուիրուած է. ինչպէս Ծաղկազարդ ոչ նուազ դեղեցիկ բառն ալ համանուն օրուան յատկացած։ Իսկ արեւելեան այդ զով երկիրներու առանորակ կուրերն իրարու վրայ թափելով զուարճանալու կամ մկրտական պարտաւորութիւն մը կատարելու սովորութիւնն այնքան հնաւանդ արարողութեան մը հետքը կ'կրէ որ Ջրհեղեղին ազդեցութեան արդիւնք միայն կրնայ ըլլալ, եթէ պարզապէս երկնային արգասաբեր ցօղ կամ անձրեւ խնդրելու համար սահմանուած կրօնական ուխտաւորութեան մը կատարում չէ աղաւաղուած և ներկայ լերկ վիճակին մէջ մեզ հասած։

Բայց այս ամէն երեւոյթներուն մէջ ցաւալին աս է որ ժամանակէ մ'ի վեր օտարամուտ բարուց և գաղափարաց ազդեցութեամբ սկսած են հետզհետէ ի բաց թողուիլ և անհետանալ ի նախնեաց մնացած այս և նմանօրինակ սովորութիւնները՝ իբրեւ աւելորդ և անպէտ. մինչ անոնց չեն յաջողած աւելի ընտիր ուննակութիւնները որ նոյնքան ինքնատիպ ըլլալու առաւելութիւնն ունենան եւ արժեն փոխարինել անոնց կորուսաը։

Մ. ՆԱԹ.

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր գաւառացի աչխատակցին ալեւած բացատրութիւնները ամբողջացնելու համար, պէտք է յիշեցնենք թէ ինչպէս Թափոր լերան վրայ Հին Տեսեսութիւնն ու Նոր Տեսեսութիւնը միացան, Մշոյ Ս. Կրպտչին մէջ ալ հեթանոս Հայութիւնն և քրիստոնեայ Հայութիւնը ձեռք ձեռքի կուտան հանդիսաւորապէս։ Թափոր լերան վրայ Մարգարէներու երեւումէն ետքը, Քրիստոսի երեւումը տեղի ունեցաւ։ Քրիստոսի Աչլակերպութիւնը պատահեցաւ իր չաբաթանքէն առաջ, և ասոր համար ցայսօր Երուսաղէմի մէջ Մեծ Պահոց մեծ թափորին առթիւ, յորում սովորաբար Պատրիարքն ինքն կ'ըլլայ թափորապետ, Քրիստոսի Աչլակերպութիւնն յիշատակող չարականը կ'երգուի։ Աչլակերպութեան այս տօն Հայ. եկեղեցիին սեփական է, և մեր Հայրապետք անհուն գերադաս պիտի համարին այն կրօնական պաշտօնին ազգային ձեւ մը տալ և Ագգին անցեալ բարոյական, իմացական, ընկերական կեանքին մէջ իսկ փնտռել կրօնին բարոյացուիչ, ազնուացուցիչ տարրերուն մէկ մասը։

Վերեւ ըսինք թէ Նաւասարդի տօնն երկուքի բաժնուած ըլալ կ'թուի մեզ Վարդավառն է, միւսն ալ Կաղանդն է, և Ծնունդը Ի՛ խոլոված ցորենն որ Հայ տակաւին գաւառաց մէջ, և Պոլսոյ պէսպէն, ինչպէս և այն օրը կերուած մասնաւոր անուշեղէնը, ամենքն ալ Նաւասարդի ուրախութիւններուն մէջ մէկ յիշատակն են,— հայ աւանդութիւնք Հայոց մէջ յարատեւած և յունական հեթանոսութեան աւանդութիւնք օրթոտոքս ժողովրդոց մէջ չարունակած ըլալով։ Իսկ թէ այն Ս. Կրպտ.ի Վանքն, ուր Հեթանոսական դարերէն եւաքը քրիստոնէական ժամանակներու մէջ հայ բարեպաշտութիւնը սրտեռանդն տօնախմբութիւններ կատարել սովորած էր, այսօր ի՛նչ վիճակի մէջ կ'գտնուի տեսական տագնապին բերմամբ եւ քերքերու անյաղողդութեան երեսէն, մեր այս աւուր թերով հրատարակած թերթկոցութիւնն աւուր պատչաճի կսկծալի պատեհութեամբ մը կ'ցուցնէ։ Կ'փափաքինք Ս. Կարապետի Վանքը նիւթապէս բարւոքած տեսնել, բայց աւելի եւս կ'բաղձանք իր միաբանութեան մէջ սէր, միաբանութիւն, հոգեւոր կեանք տեսնել, և Ագգին ու եկեղեցիին օգտակար ըլլալու ճշմարիտ մտադրութիւն։ Հիմա բարոյական աւերումը նիւթականին հաւասար կ'գտնենք հոն։

ՄԱՆ. ԽՄԲ.

Ս. ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՎԱՆՈՒՅ ՎԻՃԱԿԸ

ՄՈՒՇ, 7 Ցուլ. 97.

Մշոյ Ս. կարապետի Վանուց ազդքութիւնը, մօտ հազար հինգ հարիւր ոսկւոյ ծախք պարտքերու ներքև ընկճուելէն և չէնքերու քայքայման վտանգի ենթակայ վիճակն հոս ամենուն ուշադրութիւնը գրաւած է։ Ամէն Հայ քրիստոնեայ գիտէ և կ'զգայ այդ Վանքի մեծ կարեւորութիւնն և նչանակութիւնը։ Ս. կարապետի Վանքն հոգեւորապէս ամէնէն աւելի մեր սըրտին մօտիկ, մեր հոգւոյն սիրած մեկ սրբավայրն է։ Գիտենք թէ ի՛նչ յարգանքով ու ջերմեռանդութեամբ զայն երգած ու գոված են, Գողթնեան փոթրով, մեր բանաստեղծ ալո՛ներու համակ դասը։ Ամէն առեն, և մինչեւ այս օրերս Հայ ալո՛ղին գիւղերուն Զնդո՛ռը կ'նուադէ ու կ'գովէ այդ խնդրակատար տաճարը։ Իր ուխտաւորներն հազար հազար էին, ի սիրեւս աշխարհի ցրուած ամէն Հայերէ և հեռաւոր գաղութներէն։ Օտար հողերու, օտար աստղերու ներքև ալ չմոռցուեցաւ այն, միշտ սիրեցին, պաչտեցին ու խնկեցին։ Չնա՞ր է տեղն ի տեղն ի վեր հանել այդ ընդհանուր հոգեկան համակրանքի նկարագիրը։ Ո՞ր սիրտ չի չարժիր, և ո՞ր սիրտ չի յուզուիր ի լուր անուան հօրէն անուան տէր Սուրբին։ Բայց Հայ ժողովուրդը պատմական սիրով միայն չէր որ կը պաչտէր զայն։ Կ'նուիրեր առատաբար, կ'չինէր, կ'նորոգէր, կ'զօրացնէր ու կ'պայծառացնէր զայն։ Հեռաւորը պարպաւոյ, մօտաւորը պղպղուն։ Այդ ամենքն հիմայ չկան, հասյէ, եկամուտ, նուէր, ողորմութիւն զարդած են, չէնքերը խարխլեր են, գմբէթն ու տաճարն անչքացեր են և Միաբանութիւնը նուազած ու նուազած է։ Զենք կրնար դատապարտել զայն ըսելով թէ «ժայռ յոտն տատապարտողն ենէ՝» եւ միթէ դարպասի ու պատիի դադարումն ու նուազումն յոտն տատապարտողն է։ Այս տեսակ մի դատաստան խղճի հակառակ է, զի այսօր մեր բոլոր Վանքերն ալ աղքատ ու պարտական են։ Ս. Կարապետն ալ աղքատ է բեռնաւորեալ պարտքով, ինչպէս եղաւ երբեմն Ս. Երուսաղէմայ Հայոց Վանքն, եւ ապագային նուիրատուութեամբ քիչ չատ ամփոփուեց զինքը։ Ո՞չ պատքն Ս. Կարապետի Վանքն ալ համանման մայրավանք եւ ուխտավանք մ'է, և ամենէն աւելի կարօտ ազգին գթութեան և կարեկցութեան, որոյ վրայ կ'հայցենք մեր չերմեռանդն, բարեսէր, կրօնասէր ազգայիններուն և մեծատուններու խորին ուշադրութիւնը։ Հայ մամուլին ալ հայեացքը կ'ինդրենք, եւ վստահ ենք, Տէ՛ր Մխթարիր, որ ձեր ազդու յորդորներով չնորհ պիտի ընէք արձագանգ տալ մեր այս բաբի և օգտաւէտ խնդրանքին, և հանրային կարեկցութիւնն հրաւիրէք Ինանակութիւններու սարի և հազար հինգ հարիւր տարուան պատմական մենաստանին վրայ, և զարթուցանէք այն գովական ջերմեռանդութիւնն, որով չինուեցան ու պահուեցան հայրենի հազար հազար սիմաստանք ու վկայարանք։

Ո—խոսոր

ԵԴԵՍԻԱՅԻ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ՊԱՂԻՍ ՁԱՄԲՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՄՐԻՆՏԷՐՈՒՆ, 12 Ցուլ. 97.

Կ. Պոլսոյ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Արհեստասէր-Որբանոցը դրուելիք 10ն որբերու մեկնումն Եդեսիայէ՝ սբստաչարժ եղաւ։ Ցուլիս 3ի երչ. աւուր իրիկունն՝ ունեցողներուն մայրերն եւ ազգականներն ինչպէս նաեւ երկու սեռէ ժողովրդեան բազմութիւնը խռնուած էին քաղաքի Մայր եկեղեցւոյ գաւիթն սկսած՝ մինչեւ դուրան Հալէպի ճամբուն վրայ՝ քաղաքէն 3/4 ժամ հեռու։ Որբերը նախ խմբովին Առաջնորդարան եկան Առաջ. Տեղապահ Հայրէն հրաժեշտ առնելու։ Մեկնելէ առաջ՝ Առաջնորդարանի սբահին մէջ անոնց լուսանկարն առնուեցաւ։ Ցետոյ ատոնք (7ն Եդեսիայէ, 2ն Պիրէճիկէ և 1ն Սեւերէկէ առնուած) առաջնորդուեցան քաղաքէն դուրս. Նոյն միջոցին փողոցներու մէջ եւ տանիքներու վրայ դիզուած վչտակիր կիներ՝ արցունքով խառնուած օրհնութեան մրմունջներ կ'ուղղէին անոնց եռեւէն։ Քանի մ'ոստիկանք կ'հսկէին քաղաքէն դուրս։ Այս միջոցին որբերն առաջնորդուեցան Ս. Սարգսի Վանքն, ուր ներկայանալով Գեր. Տ. Խորէն Սրբազանի՝ աչն համբուրեցին և Ն. Գերապատուութեան փղձկած սրտով կարդացած «Պահպանիչն ընդունելով՝ մեկնեցան։ Վերջնական բաժանումն եղաւ կառուղոյ ճամբուն վրայ՝ Ագապական Նեղուցէն ասդին, ուր կ'դտնուէին ոչ միայն որբոց պատրաստ և ժողովրդեան բազմութիւն, այլեւ Ագգ. ժողովականաց հետ Առաջ.

Տեղապահ Տ. Անանիա վարդապետ որ ձի նստած՝ մինչեւ հոն եկած էր ի սփոփանս փղձկելէ սրտի որբերու եւ անոնց պարագայից։ Նոյնպէս խումբ մը որբերու հետ «քարի ճանապարհ»

ՎԻՃԱԿ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ (*)

Երբ մերթ ընդ մերթ անկողմնակալ թերթեր սոյն հաստատութեան մէջ սարքերէ ի վեր արմատացած յոռի դրութիւնը քննադատող յօդուածներ կ'հրատարակեն, գուցէ գանուին մարդիկ որք բարեմտորէն Հիւանդատնոցին յառի մատակարարութիւնը վերագրեն տնտեսական արդի տագնապին. ես որ տասն օր մնալու անհրաժեշտ պէտք ունէի իբր հիւանդ, սկսայ մտածել դիտել և զննել. գտայ այդ տեսակ անհիմն կարծեաց բոլորովին հակառակն, որովհետեւ հիւանդանոցին համար ամէն ծախք կ'ըլլայ հոգաբարձութեան կողմէ, բայց երբ կանոնաւոր մատակարարութիւն չկայ, երբ խղճի մտօք իրենց պարտականութիւնը կատարող պաշտօնեաներ կը պակսին, երբ վերջապէս ամէն որ «ինչո՛ւս պէտք է» ըսելով մի կողմ կ'քաշուի, բնականաբար Ռուիւղի սայլն ալ իբ քեռովը տեղը կ'մնայ և յառաջ չերթար. հիւանդապահներն որք, ըստ մեր խնարհ կարծեաց, բժչկին ալ բազուկն ըլլալու են իրենց ձեռնհասութեամբ, բոլորովին ապիկար են և չենք մեղանչեր եթէ ըսենք թէ աչխատութենէ փախչող երես առած աղաքներու կ'նմանին՝ որք իրենց ծուլութեան հետեւութիւնը վայելելու համար այս տեղ ապաստան գտած են։ Որբանոցի աչակերտներէն մի քանին իբր հիւանդ կ'զբաղմանուէին իրենց յատկացուած սրահին մէջ. խեղճ պզտիկներն որք իրենց հասակին բերմամբ երգել և վազել կ'սիրեն, յանկարծ կ'հանդիպին խոժոռադէմ հիւանդապահի մը որ անլուր հայոյութիւն մը տեղալով՝ կ'յարձակի սարսափահար աղաչոց վրայ, ալ ու ձախ ապտակելով զանոնք։ Այս տեսակ զեղծումներ գործելը կարծես պարտ հիւանդապահներուն սովորական եղած է. կը յարգենք բացառութիւնն որ խիստ սահմանափակ է. այս տեսակ ապատրութիւններս յայտնելով կ'փափաքիմ որ ձեռնհաս վարչութիւնը չանայ վերցնելու կարգ մը զեղծումներ որք կը գործուին սոյն նուիրական հաստատութեան մէջ. իւրաքանչիւր անհատ ծր իր լուման չէ խնայած, պիտի չզազա՞յ որ օր յառաջ վերցուին այդ տեսակ զեղծումներն և մեր Հիւանդանոցը բարեկարգութեան տիպար ըլլայ։ Ա.ա այժմ այսչափ։ ՎԱՀԱՆ ՍԷՐՈՒՆԻ

Եդեսիա—ից, 18 Ցուլիս

(*).—Այս յօդուածը մեզ ղրկած է կարնեցի ուսուցիչ մը, որ գարմանուելու համար Ագգ. Հիւանդանոց եկած էր էզգրումէ, և այժմ իր բնավայրը կ'դառնայ։ Ծ. Ա.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ

№ 9.

ՈՐ ՄԸ ԿԱՐԴԱՅ—Ե ՅԱՐ ՈՐ ԿԱՐԴԱՑՎԻ

Ա. Ց. ՔԱՂՔԱՑԻՆԵՐԻՆ

«Ազգ»-ի մեր ընթերցողները գիտեն, որ Ռուսաստանի մէջ ամէն տարի Նոյեմբեր ամսուն կը կատարուի ընտրութիւն Պետական Դումայի անդամներուն, որոնք կը ներկայացնեն ամբողջ Ռուսաստանի ժողովուրդը։ Ընտրութիւնները կը կատարուին ընտրողներու ժողովներով, որոնք կը գումարուին ընտրական տեղամասերու մէջ։ Ընտրողներու ժողովներ կը գումարուին նաեւ Պետական Խորհուրդի անդամներուն ընտրութեան համար։ Պետական Խորհուրդի անդամներուն մէկ մասը կ՚ընտրուի Զեմսթվոյի ժողովներուն կողմէ, իսկ միւս մասը՝ Ազնուականութեան ժողովներուն կողմէ։

Ընտրողներու ժողովներ կը գումարուին նաեւ Քաղաքային Դումաներու անդամներուն ընտրութեան համար։ Քաղաքային Դումաներուն մէկ մասը կ՚ընտրուի Քաղաքային ժողովներուն կողմէ, իսկ միւս մասը՝ Առեւտրական ժողովներուն կողմէ։

Ընտրողներու ժողովներ կը գումարուին նաեւ Զեմսթվոյի ժողովներու անդամներուն ընտրութեան համար։

Ընտրողներու ժողովներ կը գումարուին նաեւ Ազնուականութեան ժողովներու անդամներուն ընտրութեան համար։

Ընտրողներու ժողովներ կը գումարուին նաեւ Առեւտրական ժողովներու անդամներուն ընտրութեան համար։

Ընտրողներու ժողովներ կը գումարուին նաեւ Քաղաքային Դումաներու անդամներուն ընտրութեան համար

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ա.Բ. Պատմական հետազոտություն։ — Ա. Ա. Տեր-Մկրտչյան, «Քրիստոս ասեղ», «Քրիստոսի ասեղ» ըստ Ս. Գրոց և ըստ ավանդության։ — Ա. Ա. Տեր-Մկրտչյան, Ս. Գրիգոր Լուսավորչի ասեղը։ — Ա. Ա. Տեր-Մկրտչյան, Ասեղ Քրիստոսի մասին ըստ Ս. Գրոց և ըստ ավանդության

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատեով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ասլարանքը, Մեծ Մորքսիա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղերը ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Ներկայացուցութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀՒՐՄԻՒԶ

Գալաթիա, Քոթոչէն փողոց
(Հին Մոփոսոան փող.)

Լընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԻՒՈՏՕՐ ՐՒԲՐԻՒՆ

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆՔ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000	Պահեստ	»	104,500,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246 000	Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած գնաս	»	176,000,000	Հատուցուած գնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան.
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Ջ. ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵՆ,
Կ. Պոլիս, Գալաթա, Քարաքէօյ եշիլ-խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՑ ԱՐՄՏԻՒ. — Ցորեն. — Վերջացող շաբթուն ժամանեցին 25,000 քիլէ ցորեն, կակուղ զանազան տեսակ Անատոլու։ Վաճառուեցան 25,000 Անատոլու 19-20 ղրուչէն։ Կարծր ցորենէն հասաւ ու ծախուեցաւ 10,000 Անատոլու՝ Եւրոպայի համար օրան 37-40 վարայէն։ Գրպէ. — Տեղական սպառման համար 2000 քիլէ Դանուբ ծախուեցաւ 10-10½ ղ.էն։ Հրապարակն ոգեւորեալ է. արտածման համար գործ չկայ։ Իգմիրի մէջ կ'արժէ քիլէն 8½-12 ղ.։ ըստ տեսակին։ Թաղնակէր՝ 1000 պարկ ծախուեցաւ 26 վարայէն օրան։ Մարսիլիայի մէջ Ռումոդոյի տեսակի գինն է 19։ Իզմիրի մէջ 27½։ Եգիպտոցորէն. — 800,000 Սեւ ծով ծախուեցաւ Եւրոպայի համար 16½-17 ղրուչէն։ Սոռսոմ. — Իզմիրի մէջ կ'արժէ 87 վարայ։ Մխոր.—150 պարկ Պուրսա ու Դարդանէլ ծախուեցաւ օրան 31-32 եւ 44-45 վարայէն։

ԱԼԻՒՐ. —Վերջացող շաբթուն ժամանեցին ու ծախուեցան 2,600 պարկ, որոց 1000ն Օտեսա 80-100 ղրչ.էն պարկը, 500 Սամսոն 55-57էն, 500 Իպսալու 73 էն։

ԳԱՂՓԱՐԵՐԻ. — Շապաթ. — ժամանեցին 6000 պարկ Բրիէսթէ. 6000 Բրիէսթէ ծախուեցաւ 79-81 ղչէն։ Հահաթ. —Ժամանեցին 1000 պարկ. ծախուեցան 2000. պատրաստ 8000. հրապարակը տկար է։ կ'արժէ պարկը 6-8½ օսմ. ոսկի։ Բրինձ. — ժամանեցին 1400 պարկ Ռանկուն, 1400 Գիպսական և 200 Ճաքոնական։ Ծախուեցան 1000 պարկ Եգիպտական պարկին 70ից74 էն, 1000 Ռանկուն 115էն և 200 Ճաքոնական 160—170էն։ Սիգարէթական կարագ. — Թականբոքի վրայ գործ եղաւ օրան 9½ ղրուչէն։ Մոմ. — Ֆուտինէ ու Աբոլոն չժամանեցին։ Օսմանլիէի գինն է անուռկը 45 ղրչ. և Պաֆորը՝ քիլօն 3³/₄ ղրչ.։ Բաքւոյ.— Սետուկը 21½ ղրչ.։ ոսկին 100 ղրչէն։

ՄԵՏԱՂ. — Երկաթ. — 100 Թոնօ ժամանեց։ Շատ գործ չեղաւ։ Մեւսաղի միւս տեսակներուն վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

ԱԼԻՒՈՂ.—Ծախուեցան 55 տակառ՝ 45-46 եւ 50 օքան մէկ օսմ. ոսկւոյ։

ՀԱՆՐԱՄՈՒԻ. — կարեւոր գործ չեղաւ։

ՄԱՆԻՖԱԿՈՒՐԱ. — Հրապարակի վրայ քիչ մուտքի գործ կար. գիներն հաստատուն էին։ Մանածի, մարմարի, կտաւի և տպածոյի վրայ քիչ շատ գործեր եղան։

ԱՐՏԱՍՏԵԼԻ ՆԻՒԹԵՐ.— Թէֆթիկ.— 300 հակ ծախուեցաւ օրան 17-17½ ղրչ.էն։ Բուրդ.— Նոր բերքերը ժամանեցին, բայց վաճառամէկղեաւ։ Բամպակ.— Թամամուամ և վաճառում չկայ։ Մէնթոփ.— Այս շաբաթ. գործ չեղաւ։ Կաուչուկ—Միշտ ժամանում կայ բայց վաճառում չըլլար։ Աֆիոն.—Նոր բերքէն 15 կողով ժամանեց Պալըքէսէր և ծախուեցաւ օրան 95 ղրչ.էն։ Իգմիրի մէջ նոր բերքին գինն է 61։ Գործ Խեչ.— 21 նուռուկ Գայսերի սպիտակ ծախուեցաւ օրան 14½-15էն, 8 պարկ Նիյաէ դեղին սովորական 12³/₄էն և 10 որփիւ օրան 4 ղրուչէն։ Նոր բերքէն 2 ամիսէն կ'ժամանեն։ Պատրաստ կայ 1700 պարկ։ Մահմուտիէ,—Օրան 60-200 ղրչ.։ Սալէպ.— Օրան 12½-15½ ղրչ։ Դեղին Ալէքսոմ.— 19-19½ ղրչ.։ Դեղին Ճեհրի.—Օրան 1½-3¼ ղրչ։ Գեռոս.—Օրան 5 5½ ղրչ։ Մորի.— 5000 նապատակի մորի ծախուեցաւ 100 հատը 105 ղրչ.էն մէճիտիյէն 20էն։ Ընկոյզ.—Օրան 36-40 վարա. կոպէն. —Կենդինարը 94-95 ղրչ։ Խոշկոյէն.— Կենդինարը 30-60ղրչ։ Պոռոչ.—Գործ չեղաւ։ Նուշ.— 5-5½ ղրչ։ Զամիչ.— Օրան 20 վր.էն 4½ ղրչ։ Թ֊ղ.—1¼-3¹/₄ ղրչ. օրան։ Մոռոչիա.— Օրան 22-45 ղրչ։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ
Ֆ. ԹԱՒՐԻԷԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մահքէմէի կողմը պարսկի ծխավաճառին վերի յարկը կէսօրէն վերջը Բերա Գալաթա-Սերայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 տան մէջ։ Ամէն տեսակ ծխախոտ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կ'առնէ ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին թմրեցնելէ ետք։ Նոր գրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար առանց կեռի յառանց զսպանակի և արմատներու վրայ առանց քիմքի, պատուաստ կատր արհեստական ամէն ձեւ ակռայ։ Դիմողք զոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութենէն եւ գործուղութեանց կատարելութենէն։ Դր.՝ Խորէորդակցութիւնք ծրի։ 14—53

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

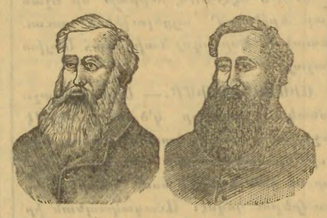

Նոր գիւտ մը, որ ի'րազկանայ արմատներու նիւթէ ու խոտերէ, մազերու գոյնը սեւի կամ շագանակագոյնի կ'վերածէ բնականին նման։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերը կ'վերածուին թաց շագանակագոյնի և կամ մուխ սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է որ այս ներկ ուրիշներէն գերազանց է և այնքան բնականին նման է որ մանրազնին դիտողն անգամ կ'խաբուի։ Մազերուն անհամբ կ'կարգիլէ, թեւերը կ'վանէ ու մաքուր կ'պահէ մազերը։ Գործածելէն առաջ պատրաստէ մը չորեք յատոյ փոքր չափ մը պնակի մէջ դնել և սանտրով կամ խոզանակ մը թեթեւ մը թըրջելով մազերուն լաւ մը քսել, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջել։ Մինչեւ չորնալը գլուխը բաց կենալ։ Վաճառատեղին է Թուրքիոյ մէջ իր միակ գործակալին Էմմօն Գարուանեան։ անգլ. ընդհ. մեռերոց՝ 95—97. Գալաթիա, Նիւքեաք-գալաղրըմ, Վօյվօտա, Գալաթա-Շիշլիի թրամվէյներու կայարանին մօտ։

ՄԵՐ ՊԱՐՈՒԱԿԱՒՆԵՐԻՆ Կ'ԻՆԴՐԵՆՔ [illegible] ՈՒՂՂՈՒԱԾ, ԻՐԵՆՑ ԿՈՂՄԷ [illegible] ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ։ Ա[illegible] ՄԷՋ ԿԱԽՈՒՄ ՈՒՆԻ [illegible] ՄԵՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԷՆ ԸՆ[illegible] ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԽՈՍ[illegible] ԿԱՐՕ ՄԸ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՏԻՊ ՄԻԱՑԱՆ ԵՆ, ՈՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱ'ՏԱ Կ'ՅԱՅԼԻՒՆՔ։ ԲԱՅՑ ԵՒ ՈՂ ԻՍԿ ԹԵՐԹԻՆ ԷՐՆ ԻՆՔՆ ԻՐԵՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ Կ'ՎԵՐԱԳԲԷ ԹԵՐԹՆ ԱՍՈՂ ԱՆՈՐ ԽՈՒԲԸ ԳՈՐԾԻՔ ԸՆԵԼու։

Հրատարակուելու համար յօդուած կամ նամակ ղրկողներէ կ'ինդրենք որ թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրեն։ Երկու երեսի վրայ գրուելէն չատ յապաղում և դժուարութիւն կ'յառաջի։

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հապէ, հաբբո-խէ, լոանվէ կաբճօ-ըլեան, ընչաքելը-ըլեան պէտ, Նէլ.

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ոչխարելու հարուածը, հաղը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, եւլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղտը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհանգոյ խոխոտումներով դիւրը ցերեկ հաղացող եւ հանգիստը կորնչցնող անձինք կը հանգուտանան եւ մէկ չիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս անուան դեղ հրաշքներ կը գործէ չնչարգելութեան, հինցած հաղի, Էնֆլիւէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

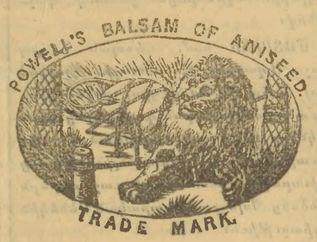

ՎԻՃԱԿ

Սորագրեալս, Թուրլուճը Հադը էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր չնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ չատ տակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վոյվոտայի պահականոցին քով, թիւ 95-97, Ֆ. Եա. Քաբուտայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն նախնած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածելէ ետ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 սպտ. 92. Սորագր. ԷՍԱՍ ՀԱԳՓԸ

Ընդհ. Մեթերոց Էմմոնեան Քարուանսայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղաբաններն և դեղավաճառաց քով։

ԶԾՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ' ՆԱՅՑԼԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻԶ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ԳԱԼԱԹԱ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԵՐԱ. — Մեծ-փողոց կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։

ՂԱԼԱԹԻԱ. — 1. Սիկկէր խան, թիւնէլի եանը։ 2. Գարաքէօյի մօտ թիւ 120, Շիշլիի թրամվէյ հներու կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ. — Սիրքէճի, Հօճա-փաշա, Պաղը Ալի ճաւուխսի թիւ 11։

ԹԷՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԲԼՈՒՄԹԻՒ

Եվլատը շուհէտա վէ մալուիկնը զուզաթը ասաքիրի չահանէ մէնաֆիինէ օլարաք պա իրատէի սէնիէի հաղրեթը խլպաֆեթըզէնահի թէէսիա իսիմլէքտէ պուլունան իանէ սէկկինիէ լթաչրալարատան կէօնտէրիլէճէք էչեայը մէճճանէն վէ նըսֆ իճըրելթալ նագլիատէն վարօր վէ թիմտիր հօլ գումգանեալըը.

Մէճճանէն նագլիատէն վարօր գումբանեալըը. —Իտարէի Մախսուսէ, Իթալիա ճէնէբալ, Բաքէ, Ֆրէսինէ, Խարկկով, Լոյտ, Համպուրկսա Տէօչէ Լէվանտալին.

Թիմուրթօղլգումգանեալըը.—Շարգ, Անատօլը, Սէլանիք իթթիհագ.

Նըսֆ իւճրելթալ նագլ իտէն վարօր գումգանեալարը.—Մէսաժըրի Մարքիթի, Բուսիա, Տէրսաատէթ Բըլնթըմ չիրքէթի բըլնթըմ բէմի պամայճագ տըր։ 6—10

ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵՆ

Ն. ԲԱՐԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէլիայէ և Պոմպէի վէզուվեանոյ ապահովագրական բաժնետիրական ընկերութեան գործակատար

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ո—ղպակէ եա ոչ ոգ—որ—ՐՒՒ—ՐՒՒ—ՐՒՒ